

Asia: Hallakallion tuulivoimapuiston osayleiskaavan ehdotus

Pyhjärven kaupunki
hallinto.kirjaamo@pyhajarvi.fi

Lausunto

1 Johdanto

YIT Suomi Oy (nyk. Eolus Energy Oy) suunnittelee 22 voimalan tuulivoimapuistoa Pyhjärvelle. Voimaloiden kokonaiskorkeus on 300 m ja hankealueen pinta-ala on n. 2 646 Sekä voimaloiden määrä, että korkeus on laskenut luonnosvaiheen jälkeen. Sähkönsiirron osalta YVA-vaiheissa tutkitut vaihtoehdot eivät olleet toteuttamiskelpoisia, joten tarkastelussa on muita mahdollisia siirtoyhteyksiä.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin ja erityisesti metsäpeuraan..

Hallakallion tuulivoima-alue on osana Suomenselän metsäpeurakannan esiintymisalueen laajaa puhtaan siirtymän rakentamista. Erilaisia tuuli-hybridihankkeita on tällä hetkellä noin vajaa sata mainitulla alueella, joista merkittävä osa sijaitsee lisääntymisalueilla. Nämä noin sata hanketta ei tarkoita sataa toisistaan riippumatonta paikallista vaikutusta, vaan lähialuein hankkeiden vaikutusvyöhykkeet limittyvät laajasti ja muodostavat paikoin lähes yhtenäisiä vaikutusalueita. Nykyisten hankesuunnitelmien ja vasanhoitoelinympäristöjen päällekkäisyystarkastelun mukaan noin puolet erittäin hyvin soveltuvista vasanhoitoympäristöistä sijoittuu nykyisten ja suunniteltujen tuulivoimahankkeiden 5 km vaikutusvyöhykkeille, joista merkittävä osa on myös Natura2000-aluetta.

Hallakallio sijoittuu osaksi niiden Natura-alueiden ja suoerämaiden verkostoa, joita Suomenselän metsäpeurakanta käyttää lisääntymiseen, kesälaidunnukseen ja liikkumiseen. Koska tuulivoimarakentamispainetta kohdistuu samanaikaisesti myös muihin Suomenselän lisääntymisalueisiin, vaikutusten merkittävyyttä ei tule arvioida vain Hallakallion paikallisen merkityksen perusteella, vaan osana koko Suomenselän metsäpeurapopulaation elinympäristöverkoston muutosta. Kuten perustellussa päätelmässä todettiin, niin kumulatiivisten vaikutusten arviointi oli puutteellista, joka on yleinen ongelma lähes kaikissa YVA-prosesseissa.

Hallakallion tuulivoima-alueen välittömässä läheisyydessä on viisi tuulivoima-aluetta, joissa on yhteensä noin 100 tuulivoimalaa. Noin 25 km säteellä on jo kolmetoista hanketta. Lähialueen hankkeet muodostavat lähes yhtenäisen häiriövyöhykealueen, jotka peittävät lähes kokonaan kaikki läheiset suovaltaiset Natura2000-alueet (Tervaneva - Sivakkaneva – Pitkäkangas, Iso Karsikkoneva, Suurisuo - Sepänsuo - Paanasenneva – Teerineva), jotka ovat päivityksessä ja joihin on ehdotettu metsäpeuraa perusteeiksi.

Luke näkee, että jos nämä kaikki toteutuva esitetyillä tavoitteilla, niin se ei ole kokonaiskestävä ratkaisu paikallisella, mutta ei myöskään laajemmilla alueellisilla mittakaavoilla.

Hallakallion nykyinen kaavaehdotus poikkeaa suhteellisen vähän YVA-menettelyn VE2-vaihtoehdosta. Merkittävin metsäpeuravaikutuksia vähentävä muutos tehtiin jo siirryttäessä VE1-vaihtoehdosta VE2-vaihtoehtoon, jolloin pohjoisosan voimaloita poistettiin ja etäisyys Iso Karsikkonevan tärkeimpiin metsäpeura-alueisiin kasvoi. Nykyinen kaavaehdotus on VE2:ta vain hieman pienempi (22 vs. 23 voimalaa), minkä ELY/LVV näki ongelmattomammaksi vaihtoehdoksi. Kuitenkin samalla mahdolliset häiriövaikutukset säilyvät koskien läheisiä Natura2000-alueita ja niiden välisiä ekologisia yhteyksiä, varsinkin jos muut läheiset muut tuulivoimahankkeet realisoituvat. Luke ei myöskään näe, että Hallakallion tuulivoimaloita siirtämällä tai vähäisiä määriä vähentämällä vähennettäisiin niitä potentiaaleja vaikutuksia, mitä perustellussa päätelmässä on nostettu erityisesti siinä tilanteessa, että muut läheiset tuulivoimahankkeet realisoituvat tavoitteidensa mukaisesti. Tämän ristiriidan vuoksi nykyinen kaltainen lähialuesuunnitelma useasta tuulivoima-alueesta yhtä aikaa tekee yksittäisen hankkeen arvioinnin todella vaikeaksi, ellei mahdottomaksi. Luke myös näkee perustellun päätelmän mukaisesti, ettei Hallakallion suunnitelmassa huomioida kumulatiivisia vaikutuksia riittävästi.

3 Lausunnon tiivistelmä

Lähialueen tuulivoimahankkeet muodostavat laajoja, osin yhtenäisiä häiriöalueita, jotka kohdistuvat mm. metsäpeuralle tärkeisiin Natura 2000 - alueisiin ja ekologisiin yhteyksiin. Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset vähentävät vaikutuksia vain rajallisesti. Luonnonvarakeskus katsoo, että hankkeiden yhteisvaikutuksia Suomenselän metsäpeurakantaan ei ole arvioitu riittävästi ja että vaikutuksia tulee tarkastella yksittäistä hankealuetta laajemmassa alueellisessa kokonaisuudessa.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 04.09.2026 klo 12:32:49.

Lausunnon valmistelija(t):

Saara Kattainen

Antti Paasivaara

Liitteet:

Tiedoksi: